

Türkiyede ecnebi tebaası tarafından yapılması memnu olan sanatlar hakkında 1/70 numaralı kanun lâyihası ve İktisat, Hariciye ve Adliye Encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı 6/2116

29 -V- 1929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiyede tebaai ecnebiye tarafından icrası memnu sanatlar hakkında Hariciye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 16-V-1929 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe sureti

Lozanda akit ve imza edilen ikamet mukavelenamesinin 4 üncü maddesinde (Türkiyede, diğer düveli âkide tebaasının muhtelif ticaret, meslek veya sanat envamı icraya salâhiyetleri ve bilmukabele düveli mezkûre arazisinde türk tebaasının muhtelif ticaret, meslek ve sanat envamı icraya salâhiyetleri, işbu mukavelenamenin tarihi meriyetinden itibaren on iki ay zarfında Türkiye ile düveli mezkûre arasında aktedilecek mukavelâtı mahsusaya mevzu teşkil edecektir.

Şurası mukarrerdirki mephusuanlı mukavelâtın aktine intizaren 1 kânunusani 1923 tarihindeki (Statu quo) muhafaza edilecek ve zikrolunan on iki ay müddetin inkizasına kadar mukavele aktolunmadığı takdirde efradın 1 kânunusani 1923 tarihindeki hukuku müktesebesine riayet kaydı ihtirazisile, düveli âkideden her biri betekrar serbestii hareketini iktisap eyliyecektir. denmektedir.

İşbu maddenin derpiş ettiği mukavele aktedilmemiş olduğu cihetle maddenin ikinci fıkrası mucibince Hükümeti Cumhuriye, hukuku müktesebe müstesna olmak üzere, bu hususta tamami serbestisini ihraz etmiş bulunmaktadır. Bu vaziyete nazaran, Türkiye dahilinde ecnebilerin icra edebilecekleri sanatların bir kanunu mahsus ile tayini lüzumuna mebni Dahiliye vekâleti ile müştereken bir kanun lâyihası tanzim edilmiş ve İktisat vekâletinin tasvibine arz olunmuştur.

Vekâleti müşarileyha işbu kanun lâyihasını umumiyet itibarile muvafık görmüş isede atideki iki maddenin teklifini münasip bulmuştur.

1 - Türkiyede icrayı faaliyet eden yerli ve ecnebi anonim, kooperatif, limited, kollektif ve komandit şirketlerin yüksek idaresine ait memur ve İktisat vekâletinin müsaade edeceği mütehasıslar ile muhasebe müdürlerinden maadası Türk olacaktır.

2 - diğer meslekler ve sanatlara müteallik hususî kanunlarda mevcut hükümler meridir.

Yeni ticaret mukaveleleri müzakeratına girişildiği şu sırada Lozan ikamet mukavelename-

sinin yerine kaim olmak üzere yeni ikamet mukaveleleri akti bazı devletler tarafından teklif olunmaktadır.

1931 ağustosuna kadar meriyeti devam edecek olan Lozan ikamet mukavelenamesinin menafiimize mugayir ahkâmının tadili suretile yeni mukavelenameler akti Cümhuriyet Hükûmetinin siyasetine muvafık olacağı mülâhazasına mebni leffen tekdin edilen kanun lâyihasının ticaret muahedeleri müzakeratına iptidardan evvel Büyük Millet Meclisi tarafından tasdik edilmesindeki ehemmiyet varestei arzdir.

İşbu kanun lâyihasının İcra Vekilleri Heyetinde tetkikinden sonra B. M. Meclisine sevki müsterhamdır efendim.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Karar No. 16

Esas No. 1/70

6 - 1 - 1932

Yüksek Reisliğe

Türkiyede eenebi tebaası tarafından ierası memnu sanatlar hakkındaki kanun lâyihası ile esbabı mucibesi Dahiliye vekili ve Sanayi umum müdürü Beylerin huzur ile tetkik ve müzakere olundu :

Bir çok memleketler küçük sanat, ticaret veya bir kısım hırfet veya meslekin ierasını kendi vatandaşlarına hasrı tahsis eylemektedir. Bizde de görülen lüzum ve ihtiyaç böyle bir kanunun tedvini zaruretini hissettirmiş ve halihazır iktisadi vaziyet dolayısıyla bu hususa bir kat daha ehemmiyet verilmekte bulunmuş olmasına binaen esas itibarile bu lâyihamın kabulüne karar vermiş olan encümenimiz yalnız aşağıda yazılı sebepler dolayısıyla bir kısım maddelerinde tadilat ve tashihati lüzumlu görmüştür.

Madde 1 — Birinci maddenin birinci fıkrasındaki değişiklik hangi bir muvazaanın önünü almak üzere vazolunan hükümden ibaret olup diğer fıkralarındaki tahavvülâtla her memleketin vatandaşlarının tabii hakkı olan küçük ticaret, sanat veya mesleklerin bir kısmının başlıcalarının bir iltibasa mahal kalmamak üzere tadat ve tasrihi lüzumundan ileri gelen tavzihattan ibarettir.

Madde 2 — Lâyihamın üçüncü maddesi yerine kaim olmak üzere yazılmış olan bu madde de yalnız cümle tashihati yapılmıştır.

Madde 3 — Lâyihada ikinci madde olarak yazılı bulunan bu madde efrada ait müessesatta da her hangi bir lüzum ve zaruret hissedildiği zaman Devlet, vilâyet veya belediyelerle bunlara merbut müessesatta olduğu gibi hareket edilebilmesini temin ve binaenaleyh vatandaşların memleketin istihsalâtına yarıyaak olan teşebbüslerini kolaylaştıraak hüküm vazile tevsi edilmiş ve memleketimize gelen eenebileri işlerinde ehliyet sahibi bulunup bulunmadıklarını tahkik edebilmek üzere vesika ibrazı ve ehliyet yoklaması ve sicillerinin tutulması gibi şeraite tâbi bulunması ve işsiz kalmamaları için de bir yere evvelemerde bağlanmış olması gibi kayıtlarının konması tensip kılınmıştır.

Madde 4 — İerası vatandaşların hakkı olan ve fakat bu lâyihada derpiş edilmemiş bulunan meslek ve sanatların eenebi tebaası tarafından işlenmesinin lüzumunda menini temin zımında İera Vekilleri Heyetine salâhiyet verilmesini faydalı gören encümenimiz bu hususu teminen bu maddenin yeniden vazını tensip eylemiştir.

Madde 5 — Lâyihamın 4 üncü maddesi hükümlerini ihtiva etmek üzere bu madde tesbit edilmiştir.

Madde 6 — İşlenmesi eenebilere menedilmiş olan meslek veya sanatları işliyen eenebilerin lâyiha iktisabı kanuniyet ettikten sonra alâkalarını kat ve hesaplarını tesviye edebilmek imkânını bahşeylemek fırsatını vermek üzere bir hüküm vazı suretile tadili lüzumunu düşünen encümenimiz lâyihamın 7 inci maddesini ona göre tadil ederek 6 mer maddeolarak tesbit eylemiştir.

Madde 7 — Lâyihamın 6 mer maddesi 7 inci madde olarak tesbit edilmiştir. Yalnız bu maddeye

türk vatandaşı hakkında idarî veya kanunî takyidat koyan milletlere mukabele bilmisil olmak üzere o gibi milletler efradının lüzumunda bu lâyiha hükümlerinden istifadelerinin İera Vekilleri Heyeti kararile refolunabileceğine dair bir hüküm ilâvesini münasip görmüştür.

Madde 8 — Vilâyet veya kaza merkezi olmıyan yerlerde ecebilerin dükkân açmasının veya sair bir suretle ticaret veya sanat yapmasının bir çok sebeplerden dolayı doğru olmıyacağını düşünen encümenimiz bu hususun da temini zmnında lâyihaya bu hükmü tazammun eden bu maddenin ilâvesini faydalı görmüştür.

Madde 9 — Lâyihanın 8 inci maddesi şekle ait tashihatla 9 uncu madde olarak yazılmıştır.

Madde 10 - , 11 — Lâyihanın 9 uncu ve 10 nuncu maddeleri aynen kabul edilmiş ve 10 uncu ve 11 inci madde olarak yazılmıştır.

Havalesi veçhile Hariciye encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe takdim kıldırdı.

İktisat En. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
İzmir	Mardin		Konya	Ankara	Aksaray
<i>M. Rahmi</i>	<i>Ali Reza</i>		<i>A. Hamdi</i>	<i>Eşref</i>	<i>Yaşar</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Kastamonu	Edirne	Aydın	İzmir	Maras	
<i>Tahsin</i>	<i>Faik</i>	<i>Fuat</i>	<i>A. Sadettin</i>	<i>Nuri</i>	

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar No. 2

Esas No 1/70

24 - II - 1932

Yüksek Reisliğe

Türkiyede munhasıran türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanun lâyihasile İktisat encümeni mazbatası Hariciye vekili Beyefendi huzurile encümenimiz tarafından tetkik ve müzakere edildi.

Encümenimiz esas itibarile pek muvafık bulunduğu bu kanun lâyihasında İktisat encümeni tarafından ıera edilen tadilât meyana koltukçuluk, fotoğrafçılık, havadis filmciliği, perükârlık ve maniküreülük sanatlarının da ilâvesini münasip görmüş, ancak beynelmilel şöhreti haiz büyük artistlerin Hükümet tarafından verilecek müsaadei mahsusa üzerine ve muvakkat bir zaman için memleketimize gelmelerinde Türkiyenin bedii terbiyesi noktai nazarımdan faideli mülâhazasile mezkûr artistler hakkında istisnaî bir kayıt vazını muvafık bulmuştur.

Bu kanunun neşri tarihinde yukarıdaki sanat ve hizmetleri ifa etmekte bulunmuş olan ecebilerin üç ay zarfında mezkûr sanat ve hizmetleri terke mecbur edilmeleri İktisat encümeni tarafından tensip edilmiş ise de encümenimiz bu müddetin bir seneye iblâğını bazı mülâhazalarla daha amelî ve faideli bulmuştur.

Bu sebepler dolayısıyla bir kısım maddelerinde tadilât ve tashihat yapılan lâyiha havalesi veçhile Adliye encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe takdim kıldırdı.

Hariciye En. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Siirt			İstanbul	Manisa	Kocaeli
<i>Mahmut</i>			<i>Salâh Cimcoz</i>	<i>Yokup Kadri</i>	<i>İ. Süreyya</i>
Aza					
Elâziz					
<i>Fazıl Ahmet</i>					

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 16
Esas No. 1/70

17 - III - 1933

Yüksek Reisliğe

Türkiyede eenebi tebaası tarafından yapılması memnu olan sanatlar hakkında tanzim kılınıp encümenimize havale edilen kanun lâyihası Dahiliye, İktisat ve Hariciye encümenlerinin tadilleri ve esbabı mucibe mazbatalarile birlikte Dahiliye vekili ve Hariciye vekâleti vekili Şükrü Kaya Beyefendi hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Kanunun tanzimine saik olan sebepler hakkında vekil Beyefendinin izahları ve mütalea edilen esbabı mucibe mazbatalarının mündericatr üzerine bir çok memleketlerde cari olduğu gibi sermayeye mütevakkıf olmıyan ve ihtisas ve teknik ve mümareseye ihtiyaç bulunmıyan küçük sanat ve ticaretlerin ve sırf bedenî faaliyetle yapılan işçiliğin türk vatandaşlarına tahsisini istihdaf eden bu lâyiha encümenimizce de esas itibarile musip ve muvafık görülmüştür.

Encümenimizce lâyihaın maddelerinde aşağıda yazılı sebeplere mebnî bazı tadiller ve ilâveler yapılmıştır.

Lâyihaın unvanını değiştiren Hariciye encümeninin bu tadilini encümenimiz de muvafık bulmuş ve aneak yazılış tarzına müteallik olarak bir değişiklik kabul etmiştir.

Birinci maddenin «A» fıkrasında sayılan sanatlardan sermaye ile tesis edilebilecek olan ve mürettip ve diğer işçilerin bu lâyihadaki tahsis hükmüne göre türk vatandaşlarının istihdam edilecekleri matbaacılıkla ehemmiyetsizliği hasebile maniküreçülük ve az çok ihtisasa müstenit ve memlekete hizmetlerinden fayda umulacak olan bahçevanlığın tayırı tensip kılınmış ve arabacılık, hamurkârlık, fırıcılık, hamallık, küfecilik, kundura boyacılığı, kundura imaleçiliği, ütü ve kola ve lekecilik, taşçılık, kasket imaleçiliği, şapka tamirciliği, sanat ve hizmetlerinin vatandaşlara tahsisi ekseriyetle kabul edilerek fıkraya ilâve olunmuştur.

Beynelmîlel şöhreti haiz büyük artistlerin Hükümetin müsaadesile muvakkat zaman için memleketimize gelerek sanatlarını icra edebilmeleri hakkında Hariciye encümeninin ilâve ettiği hüküm zait addedilerek encümenimizce tayyedilmiştir. Çünkü bediî sanatlar cümlesinden olan bu işin kanunda vatandaşlara tahsis edildiğine dair bir kayıt bulunmadığından bu kabul sanatkârların gerek top halinde ve gerek münferit olarak memleketimizde sanatlarını icraya bir mani yoktur.

Birinci maddenin sonuna musiki ve dans muallimleriyle metrdoteller, montör ve ayarlar hakkındaki istisnaiyet bir fıkra halinde yazılmıştır.

İkinci maddede sigorta şirketlerine ait cümlelerin kanun numarası gösterilmek suretile tavih edilmiştir.

Üçüncü maddenin birinci fıkrası maksadı temine kâfi görülmüş diğer üç fıkrası eenebi mütehasısların celbine ve memlekette bunlardan istifadeyi işkâl eder mahiyette olduğundan tayyedilmiştir. Bu maddenin «E» fıkrası diğer fıkralar gibi ihtisas şubesini tayin etmemiş olduğundan tertipten çıkarılarak maddenin sonuna bir fıkra halinde yazılmıştır.

Beşinci maddenin «A» fıkrası üçüncü maddenin «B» fıkrası hükmünün şümulü dairesinde olduğundan tayyedilmiştir.

Altıncı maddede bu lâyiha ile türk vatandaşlarına tahsis edilen sanatları icra etmekte olan eenebilerin işlerini terketmeleri için altı ay encümenince kâfi görülmüş ve madde bu suretle değiştirilmiştir.

Yedinci madde memnuiyete rağmen vatandaşlara muhtas işleri yapan eenebiler için bu lâyhada ayrı bir cezaî hüküm koymasını faydalı bulan encümen maddeyi bu suretle tadil etmiştir.

Lâyhada yedinci maddenin son fıkrası olarak mevcut olan hükmün müstakil bir madde halinde yazılması muvafık görülerek kanunun unvanına göre bu hüküm yazılmış ve 8 inci madde olarak lâyihaya dercedilmiştir.

Vilâyet ve kâza merkezi olmıyan yerlerde ecnebilerin dükkân açamamaları hükmü encümence de tasvip edilmiş ve yalnız ticaret ve sanat yapamamaları hakkındaki memnuiyet muvafık görülmediğinden bu fıkranın tayyile diğer hüküm lâyhada 9 uncu madde olarak ipka edilmiştir.

Bu kanunun tatbiki için bir nizamname yapılması mecburiyetine lüzum görmiyen encümen buna dair olan maddeyi tayyetmiştir.

Encümenimizce yapılan tadilâtle lâyihanın kabulü Heyeti umumiyeye arz olunur.

Adliye En. reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Manisa	Kocaeli	Manisa	Erzincan	Kars	Çanakkale
<i>Mustafa Feczi</i>	<i>Salâhattin</i>	<i>Refik Şevket</i>	<i>Abdülhak</i>	<i>Nazif</i>	<i>Osman Niyazi</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Antalya	Yozgat	Kayseri	Antalya	Kocaeli	Balıkesir
<i>Haydar</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>S. Azmi</i>	<i>Numan</i>	<i>Ragıp</i>	<i>Vasfi</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiyede tebaai ecnebiye tarafından icrası memnu sanatlar hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti dahilinde aşağıda sayılan sanatların tebaai ecnebiye tarafından icrası memnudur :

A : - Kimyagerlik, baytarlık,

B : - Gümrük komüsyonculuğu, esham ve tahvilât, zahire ve ticaret borsalarında mubayaaçılık,

C : - Arabacılık ,şoförlük, şoför muavinliği,

D : - Umumî nakliye vesaitinde, su, tenvirat ve muhaberat işlerinde kullanılan daimî ve muvakkat işçiler,

H : - Ayak satıcılığı, işportacılık, sergicilik, kundura boyacılığı, hamallık,

V : - Fırıncılık, hamurkârlık,

Z : - Garsonluk, " metrdotel hariçtir ,, alelûmum mebanî, müessesat ve kumpanyalarda bekeçilik, kapıcılık ve odacılık, oda başırlık,

H : - Seyyahlara tercümanlık ve rehberlik .

MADDE 2 — İera Vekilleri Heyeti kararile ruhsatı mahsusa ita kılınmadıkça aşağıda sayılan sanatlar ecnebiler tarafından icra edilemez :

A : - Tayyare makinistliği ve pilotluğu,

B : - Devlete veya vilâyetlere merbut müessesat veya belediyeler ile bunlara merbut tesisat hizmetleri,

C : - Telsiz telgraf ve telsiz telefon muhaberatında istihdam edilen mütehassıslar.

MADDE 3 — Aşağıda sayılan sanatlar dahi kanunu mahsuslarında musarraha olduğu veçhile tebaai ecnebiye tarafından icra olunamaz :

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiyede ecnebi tebaa tarafından icrası yasak sanatlar hakkında kanun

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti dahilinde aşağıda gösterilen sanat ve hizmetlerin ecnebi tebaa tarafından yapılması ve muvazaa suretile de yaptırılması yasaktır :

A) Ayak satıcılığı, bahçecilik, çalgıcılık, matbaacılık, oyuncakçılık, müretteplik, gazete satıcılığı, simsarlık, tellâllık, alelûmum borsalarda mubayaaçılık, Devlet inhisarına tâbi mevadın satıcılığı seyyahlara tercümanlık ve rehberlik, müzayede ve satış evi idaresi ;

Umumî su ve tenvirat ve muhaberat işlerinde daimî ve muvakkat işçilik, umumî nakliyede hizmet etmek, karada tahmil ve tahliye işleri, şoförlük ve muavinliği, alelûmum amelelik, ücretli veya maaşlı bahçivanlık, her türlü mebanî ve müessesatta ticarethanelerde şirketlerde otel, lokanta ve kahvehanelerde bekeçilik, kapıcılık, odabaşıcılık, odacılık, garsonluk, (metrdotellik ile muayyen bir iş için muvakkaten gelecek montörle ayaralar hariçtir) servant, bar oyuncu ve şarkıcıları, kukla, karagöz oynatmak gibi bilûmum esnaflık, küçük tacirlik ve küçük sanatkârlık,

B) Baytarlık, kimyagerlik.

MADDE 2 — Tabiplik, dış tabipliği, ebelik, eczacılık, mühendislik, avukatlık, gümrük komüsyonculuğu ve sigorta şirketi memurlukları gibi mesleklerin icrası hususî kanunlarına ve deniz işlerine müteallik meslek ve sanatların icrası kabotaj kanununa ve gazetecilik matbuat kanununa tâbidir.

MADDE 3 — Mahallî Türk konsolosluğu tarafından tasdik edilmiş olan ihtisas evrak ve vesâiki İktisat vekâletince tescil ve ait olduğu vekâ-

HARİCIYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiyede munhasıran türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkında kanun

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti dahilinde aşağıda gösterilen sanat ve hizmetler munhasıran türk vatandaşları tarafından yapılır. Bu sanat ve hizmetlerin türk tabiiyetinde olmıyanlar tarafından yapılması veya muvazaa suretile yaptırılması yasaktır.

A) Ayak satıcılığı, bahçecilik, koltukçuluk, çalgıcılık, kadın ve erkek perükârlığı, maniküreülük, matbaacılık, fotoğrafçılık, havadis filimeciliği, oyuncak imali, müretteplik, gazete satıcılığı, simsarlık, tellâllık, alelûmum borsalarda mubayaaecılık, Devlet inhisarına tâbi mevadın satıcılığı seyyahlara tercümanlık ve rehberlik, müzayede ve satış evi idaresi;

Umumî su ve tenvirat muhaberat işlerinde daimî ve muvakkat işçilik, umumî nakliyede hizmet etmek, karada tahmil ve tahliye işleri, şoförlük ve muavinliği, ve alelûmum amelelik, ücretli veya maaşlı bahçevanlık, her türlü mebanî ve müessesatta ticarethanelerde, şirketlerde, otel, lokanta ve kahvehanelerde bekçilik, kapıcılık, odabaşılık, odacılık, garsonluk, (metrdotellik ile muayyen bir iş için muvakkaten gelecek montörle ayarçılar hariçtir) servan, bar oyuncu ve şarkıcıları, kukla, karagöz oynatmak gibi bilûmum esnaflık küçük tacirlik ve küçük sanatkârlık. Beynelmilel şöhreti haiz büyük artistler, Hükûmetin müsaadesile muvakkat bir zaman için gelip sanatlarını iera edebilirler.

B) Baytarlık, kimyagerlik.

MADDE 2 — Aynen.

MADDE 3 — Aynen

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiyede türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti dahilinde aşağıda gösterilen sanat ve hizmetler munhasıran türk vatandaşları tarafından yapılır. Bu sanat ve hizmetlerin türk tabiiyetinde olmıyanlar tarafından yapılması memnudur.

A) - Ayak satıcılığı, bahçecilik, koltukçuluk, çalgıcılık, kadın ve erkek berberliği, fotoğrafçılık, havadis filimeciliği, kılışe ve çinkografık, oyuncak imaleciliği, müretteplik, seyyar gazete satıcılığı, simsarlık, tellâllık, kundura imaleciliği, ütü ve kola ve lekecilik, kasket imaleciliği, şapka tamirciliği, duvarcılık, sıvacılık, nakkaşlık, taşçılık, kaldırımıcılık, tesviyecilik, tornaıcılık, borsalarda mubayaaecılık, Devlet inhisarına tâbi maddelerin satıcılığı, seyyahlara tercümanlık ve rehberlik, müzayede salonu idaresi, umumî su ve tenvir ve teshin ve muhabere işlerinde daimî ve muvakkat işçilik, karada tahmil ve tahliye işleri, şoförlük ve muavinliği, arabacılık, hamurkârlık ve fırıncılık, alelûmum işçilik, hammallık, küfecilik, kundura boyacılığı her türlü müesseselerle ticarethane, apartman, han, otel ve şirketlerde bekçilik, kapıcılık, odabaşılık, otel, han, hamam, kahvehane, gazino dansing ve barlarda kadın ve erkek hizmetçilik (garson ve servan), bar oyuncu ve şarkıcılığı, kukla ve karagöz oynatmak ve eskiçilik ve örücülük gibi küçük esnaflık ve küçük tacirlik,

B) Baytarlık ve kimyagerlik,

Musiki ve dans muallimliği ve metrdotellik ile muayyen bir iş için muvakkaten gelecek montörler ve ayarçılık işlerini görenler yukarıki fıkralar hükmünden hariçtir.

MADDE 2 — Avukatlık, tabiplik, dış tabipliği, ebelik, eczacılık, mühendislik, gümrük komisyonculuğu gibi mesleklerin icrası hususî kanunlarına ve sigorta şirketleri memurluklarının ifası 1149numaralı kanuna ve deniz işlerine müteallik meslek ve sanatların icrası da kabotaj kanununa ve gazetecilik, matbuat kanununa tabidir.

MADDE 3 — Mahallî Türk konsolosluğu tarafından tasdik edilmiş olan ihtisas evrak ve vesaiiki İktisat vekâletince tescil ve ait oldukları vekâlet-

A : - Avukatlık,

B : - Eczacılık,

C : - Tababet ve şüabâtı, doktorluk, eczacılık, diş tabipliği ve dişçilik, ebelik,

H : - Nehirler, göller ve marmara havzası ile boğazlarda ve bilûmum kara suları ile kara sularına dahil bulunan körfez, liman, koy ve sairede vapur, romorkör, istimpot, motorbot, mavuna, sandal, kayık velhasıl makine, yelken, kürek ile müteharrik merakibi kebir ve sağıre ile tarakperizman, macuna, algarya, şat ve her nevi nakliye ve su dubaları limbo sefaini tahlisiye ve emsali ile şamandıra, sal, sabit ve sabih vesait ile seyrisifer ve nakliyat, kara suları dahilinde balık, istiridye, midye, sünger, inci, mercan, sedef ve saire saydı kum ve çakıl vesaire ihraçı gerek sathı bahirde, gerek ka'rı bahirde mevcut kazazede sefain ve merakiple enkazı metrukenin ihraç ve tahlisi ve dalğırçılık arayıcılık, kılavuzluk, deniz bakkallığı ve bilcümle türk vesait ve merakibi bahriyesinde kapitanlık, çarkçılık, kâtiplik taifelik, amelelik ve saire ve iskele, rıhtım hamallığı ve bilûmum deniz esnaflığı,

H : - Gazete müdürü mesullüğü,

V : - Memleket dahilinde satışı Devlet inhisarına tâbi mevadın bayileri,

MADDE 2 — 1 : Tahsisatı muvazenei umumiye veya hususiyeye dahil Devlet veya vilâyet hizmetlerinde memurin kanununun beşinci maddesinin «D» fıkrasına tevfikân istihdam olunan ecebiler,

2 : Alelûmum imtiyazlı şirketlerin imtiyaz mukavelelerinde sarahaten muharrer şeraite tebaai mezkûr şirketlerce istihdamına bunları merbut oldukları vekâletler tarafından müddeti muvakkate için ruhsat verilen tebaai ecebiye,

3 : Teşviki sanayi kanununda gösterilen şeraite tevfikân muafiyet ruhsatnamesini haiz müessesatı smaiyede Ticaret vekâletinin müsaadei mahsusasıle müddeti muvakkate için alınan ecebi mütehasıslar,

4 : Türkiye Cümhuriyeti nezdinde bulunan ecebi devletlerin sefarethane konsoloshanelerinin kapıcıları ve emirlerindeki vesaiti nakliyeyi sevk ve idare eden kendi veya düveli salise tabiiyetlerindeki işçiler bu kanun hükmünden müstesnadır.

MADDE 5 — Bu kanunun iptidai meriyetinde işbu kanun ile memnu sanatlarla mütevağgil olan ecebiler kanunun tarihi neşrinden itibaren altı ay zarfında mezkûr sanatları terkeylemeğe mecbur-

letlerin mütehasıs heyetleri tarafından kabul edilmedikçe aşağıda sayılır olan sanatlar ecebiler tarafından yapılamaz. Çalışmasına müsaade edilecek olan bu gibi ecebilerin çalışacakları yerlerle altı aydan aşağı olmamak şartile evvelceden konturato yapmış olmaları da şarttır. Evrak ve vesaikı kabul ve tasdik edilmiş olan ecebiler hakkında mütehasıs heyetler tarafından keyfiyet Dahiliye vekâletine bildirilir. Konturato müddetini ikmal eden veya bu müddetten evvel çalıştığı yerden ayrılanlar ihtisas ve meslekleri dahilinde başka bir yere konturatlanmadan evvel vekâleti aidesinin müsaadesini almağa mecburdurlar.

A) Tayyare makinistliği ve pilotluğu,

B) Devlete veya vilâyetlere veya belediyeler ile bunlara merbut tesisat hizmetleri,

C) Ortopedi ve suni azacılık, kürk tabakçılığı ve alâtı musikiye imal etmek sanatçılığı,

D) Telsiz telgraf ve telefon muhaberatında istihdam edilen mütehasıslar,

E) Efrat tarafından celbedilecek her nevi mütehasıslar.

MADDE 4 — Bu kanunda gösterilmemiş olan meslek ve sanatların ecebi tebaa tarafından ierası lüzumunda İera Vekilleri Heyeti kararile menolunabilir.

MADDE 5 — Aşağıdaki sanatlar bu kanun hükmünden dışarıdır.

A) Tahsisatı umumi veya hususi muvazenelere dahil Devlet veya vilâyet hizmetlerinde memurin

lerin mütchassıs heyetleri tarafından kabul edilmedikçe aşağıda sayılı olan sanat ve hizmetler ecnebiler tarafından yapılamaz:

- A) Tayyare makinistliği ve pilotluğu,
- B) Devlet veya vilâyetler veyahut belediyelerle bunlara merbut müesseselerdeki hizmetler,
- C) Ortopedi ve sunî aza imaleiligi,
- D) Telsiz telgraf ve telefon muhaberatında istihdam edilecek mütchassıslar.

Efrat tarafından celbedilecek her nevi mütchassıslar da bu hükme tâbidir.

MADDE 4 — Aynen.

MADDE 4 — Bu kanunda türk vatandaşlarına tahsis edilmemiş olan sanat ve hizmetlerin ecnebi tebaası tarafından icrası icabında İcra Vekilleri Heyeti kararile menolunabilir.

MADDE 5 — Aynen

MADDE 5 — Aşağıdaki hizmetlerde istihdam olunan ecnebiler bu kanun hükmünden müstesnadır:

- A) - İmtiyazlı şirketlerin imtiyaz mukavelena-

durlar.

kanununun 5 inci maddesinin «D» fıkrası mucibince istihdam olunan ecebiler,

B) İmtiyazlı şirketlerin imtiyaz mukavelenelerinde muharrer şartlara göre mezkûr şirketlere istihdamına bunların merbut oldukları vekâletler tarafından muvakkat müddet için ruhsat verilen ecebi tebaa,

C) Teşviki sanayi kanununda gösterilen şartlara tevfikân muafiyet ruhsatnamesini haiz smâi müesseselerin merbut oldukları vekâletin müsaadesile muvakkat müddet için alman ecebi mütehasıslar,

D) Türkiye Cümhuriyeti nezdinde bulunan ecebi devletlerin sefarethane ve konsoloshanelerinin kapıcıları ve emirlerindeki nakliye vasıtalarını sevk ve idare eden kendi veya diğer bir ecebi Devlet tabiiyetindeki işçiler,

MADDE 6 — Ecebilere memnu olan sanatları iera eden veya müddeti muayyenei kanuniye hitam bulmasına rağmen ierada devam eden ecebiler mahallî en büyük mülkiye memurunun emrile ierayı sanattan menolunmakla beraber haklarında tanzim kılınan zabıt varakalarile birlikte ciheti adliyyeye tevdi edilerek kanunu mahsuslarında münderiç sarahate kanunu mahsuslarında sarahat olmadığı takdirde türk ceza kanununun 526 mer maddesine tevfikân cezalandırılırlar.

MADDE 7 — İşbu kanun 1 kânunusani 1923 tarihinde hukuku müktesibesi ahkâmı ahdiye ile tanınmış olan ecebin mezkûr tarihte iera ettikleri mesalik ve sanayii ierada devamlarına mani olamaz.

MADDE 8 — Bu kanunun suveri tatbikiyesi Ticaret vekâletinin teklifi üzerine İera Vekilleri Heyetince tanzim edilen talimatnamelerle tayin ve ilân olunur.

MADDE 6 — Bu kanunun neşri tarihinde memnu sanatlar ile mütevaggil olan ecebiler kanunun neşri tarihinden itibaren üç ay zarfında mezkûr sanatları terketmeğe mecburdurlar.

Aneak bu kanun 1 kânunusani 1923 tarihinde hukuku müktesebesi ahdi ahkâm ile tanınmış olan ecebilerin mezkûr tarihte iera ettikleri meslek ve sanatları ierada devamlarına mani olmaz.

MADDE 7 — memnu olan sanatları işbu kanun ile tayin edilmiş müddetin hitamından sonra ierada devam eden ecebiler mahallî en büyük mülkiye memurunun emrile filen sanat iera etmekten menolunmakla beraber bunlar tanzim kılınan zabıt varakalarile birlikte mahkemeye tevdi edilerek kanunu mahsuslarında münderiç sarahata tevfikân, kanunu mahsuslarında sarahat olmadığı takdirde de türk ceza kanununun 526 mer maddesine göre cezalandırılırlar.

Türk vatandaşı hakkında idarî ve kanunî takyidat koyan ecebi devletler tebaasının Heyeti Vekile kararile bu kanunun hükümlerinden istifade etmek hakkı refolunabilir.

MADDE 8 — Vilâyet ve kaza merkezi olmıyan mahallerde ecebilerin alelittak dükkân açması veya sair suretle ticaret ve sanat yapması memnudur.

MADDE 9 — Bu kanunun tatbik sureti hakkında bir nizamname tanzim olunur.

melerinde yazılı şartlara göre bu şirketlerde istihdamına bunların merbut oldukları vekâletler tarafından muvakkat müddet için izin verilen ecebiler,

B) - Teşviki sanayi kanununda gösterilen şartlara tevfikana muafiyet ruhsatnamesini haiz sanayi müesseselerine, merbut oldukları vekâletin müsaa-desile muvakkat müddet için alınan ecebi müte-hassıslar,

C) - Türkiye Cumhuriyeti nezdinde bulunan ecebi devletlerin sefarethane ve konsoloshanelerinin kapıcıları ve emirlerindeki nakliye vasıtalarını sevk ve idare eden kendi veya diğer bir ecebi devlet tabiiyetindeki işçiler.

MADDE 6 — Bu kanunun neşri tarihinde memnu sanatlar ile müteyaggil olan ecebiler kanunun neşri tarihinden itibaren bir sene zarfında mezkûr sanatları terketmeğe mecburdurlar.

Aneak bu kanun 1 kânunusani 1923 tarihinde hukuku müktesebesini ahdi ahkâm ile tanınmış olan ecebilerin mezkûr tarihte iera ettikleri meslek ve sanatları ierada devamlarına mani olamaz.

MADDE 7 — Aynen.

MADDE 6 — Bu kanunun neşri tarihinde Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetleri yapmakta olan ecebiler kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde işlerini terketmeğe mecburdurlar.

Aneak bir kânunusani 1923 tarihinde müktesep hakları ahdi ahkâm ile tanınmış olan ecebilerin o tarihte iera ettikleri meslek ve sanat ve hizmetlerinde davama bu kanun mani olmaz.

MADDE 7 — Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetleri 6 nci maddede tayin olunan müddetin hitamından sonra iera eden ecebiler mahallî en büyük mülkiye memurunun emrile filen sanat ve hizmetlerinden menolunmakla beraber tanzim edilecek zabıt varakasile sulh mahkemesine verilir ve on liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilir.

MADDE 8 — Aynen.

MADDE 8 — Türk vatandaşları hakkında idarî ve kanunî kayıtlar koyan ecebi devletlerin tebaası Türkiyede yapabilecekleri sanat ve hizmetlerin ierasından İera Vekilleri Heyeti kararile menolunabilir.

MADDE 9 — Aynen.

MADDE 9 — Vilâyet ve kaza merkezi olmıyan mahallerde ecebilerin dükkân açması memnudur.

MADDE 9 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 10 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

16 - V - 1929

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>M. Esat</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Cemal Hüsnü</i>	<i>Recep</i>	<i>M. Rahmi</i>
S. İ. M. V. V.		
<i>Recep</i>		

MADDE 10 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir

MADDE 11 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 10 — Aynen.

MADDE 11 — Aynen.

MADDE 10 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 11 — Bu kanunun hükümlerini icraya
İcra Vekilleri Heyeti memurdur.